

Catalan Literature and the European Tradition (13th to 18th centuries)

Code: 42497

ECTS Credits: 10

Degree	Type	Year	Semester
4313382 Advanced Studies in Catalan Language and Literature	OT	0	1

Contact

Name: Alejandro Coroleu Lletget

Email: alejandro.coroleu@uab.cat

Teaching groups languages

You can check it through this [link](#). To consult the language you will need to enter the CODE of the subject. Please note that this information is provisional until 30 November 2023.

Teachers

Josep Pujol Gomez

Alejandro Coroleu Lletget

External teachers

Cesc Esteve

Prerequisites

None.

Objectives and Contextualisation

Catalan literature from the Middle Ages and the Modern Age uses writing models that respond to the general currents of all Romance literatures, based on the reception of the great models of the classical world and European movements (Middle Ages, Renaissance, Baroque, illustration). This module explores various aspects of the articulation of local production and European tradition and provides the methodology for carrying out specific research on the models of medieval and modern Catalan literature and globally on the notion of period and the analysis of ancient literature.

Competences

- Apply the research methods of linguistics and literary studies.
- Construct a well-argued critical evaluation of a linguistic or literary analysis.
- Produce reports on linguistic or literary activities or works.
- Solve problems in new or little-known situations within broader (or multidisciplinary) contexts related to the field of study.

Learning Outcomes

1. Analyse 13th- to 18th-century literary texts.
2. Analyse 13th- to 18th-century texts in search of influences from the historical period (historical, cultural, social, etc.) in comparison with present-day influences.
3. Identify the literary function of 13th- to 18th-century texts.
4. Produce critical texts on the mediaeval and modern classics.
5. Produce work that displays a mastery of historical perspective.
6. Relate 13th- to 18th-century Catalan literary works literature to those of other literatures.
7. Solve problems in new or little-known situations within broader (or multidisciplinary) contexts related to the field of study.
8. Use current methods of critical analysis to produce works on Catalan literary production between the 13th and the 18th centuries.

Content

1. Classical tradition in medieval Catalan literature: Ovid
(Àlex Coroleu and Josep Pujol [UAB])
2. Epic and tragedy in Modern Catalan literature: literary representations of the battle of Lepanto and of Lucretia's death
(Cesc Esteve [UB])

Methodology

The course is organised in alternating lectures (in introductions) with the seminar (when analysing the texts), either in the open discussion format or by student presentations, with a subsequent debate. It also encourages the drafting of individual works supervised by the teacher and with diverse specialization, according to the student's interests.

The course deals with two specific instances of the assimilation and recreation of the European tradition, but it emphasizes comparative reading, philological analysis and critical methodology, applicable to the future research of students.

Annotation: Within the schedule set by the centre or degree programme, 15 minutes of one class will be reserved for students to evaluate their lecturers and their courses or modules through questionnaires.

Activities

Title	Hours	ECTS	Learning Outcomes
-------	-------	------	-------------------

Type: Directed			
Class attendance and debates	50	2	2, 1, 6, 8
Type: Supervised			
Supervision and coaching	70	2.8	2, 3, 6
Type: Autonomous			
Study and writing assignments	120	4.8	2, 1, 5, 3, 4, 7, 6, 8

Assessment

Three exercises

1. Module taught at UAB: Written essay on a medieval Catalan text influenced by Ovid (supervised) (40% of the final grade).
2. Module taught at UB: Oral presentation on any topic related to modern Catalan literature, with particular attention to the epic tradition, Classicist tragedy, literature on the Battle of Lepanto or the myth of Lucretia. Choice of the topic to be presented as well as preparation of the oral presentation will be discussed in several tutorials (40% of the final mark).
3. Written exercise of commentary on an elegy from Ovid's *Amores* or on an early-modern Catalan literary text: (20% of the final grade).

Submission of 50% of the assignment tasks is compulsory; failure to do so will result in a No mark. A final mark according to the above percentages will be awarded upon submission of the assignment tasks.

Previous evaluation of a set of activities equivalent to two thirds of the total value of the assignments is required to opt for reassessment.

On carrying out each evaluation activity, lecturers will inform students of the procedures to be followed for reviewing all grades awarded, and the date on which such a review will take place.

In the event of a student committing any irregularity that may lead to a significant variation in the grade awarded to an assessment activity, the student will be given a zero for this activity, regardless of any disciplinary process that may take place. In the event of several irregularities in assessment activities of the same subject, the student will be given a zero as the final grade for this subject.

In the event that tests or exams could not be taken onsite, they will be adapted to an online format made available through the UAB's virtual tools (original weighting will be maintained). Homework, activities and class participation will be carried out through forums, wikis and/or discussion on Teams, etc. Lecturers will ensure that students are able to access these virtual tools, or will offer them feasible alternatives.

Non-continuous assessment

Students will be required to submit the following items or undertake the following tasks on an agreed date: a written essay on the influence of Ovid upon a Catalan writer (40%), a written commentary on one of the poems in Ovid's *Amores* or on a Catalan baroque text (20%) and an oral presentation on Pujol or Ramis (40%). The same criteria employed for continuous assessment will be applied to non-continuous assessment.

Assessment Activities

Title	Weighting	Hours	ECTS	Learning Outcomes
Oral presentation	40%	4	0.16	2, 1, 5, 3, 7, 6, 8

Written assignment	40%	4	0.16	2, 1, 5, 3, 4, 7, 6, 8
Written exercise of text commentary	20%	2	0.08	2, 1, 5, 3, 4, 7, 6, 8

Bibliography

Part 1: La tradició clàssica en la literatura catalana medieval: Ovidi

General

Badia, Lola (dir.), *Història de la literatura catalana*, vol. I: *Literatura medieval (I): Dels orígens al segle XIV*; vol. II: *Literatura medieval (II): Segles XIV-XV*; vol. III: *Literatura medieval (III): Segle XV*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2013-2015.

Bieler, Ludwig, *Historia de la literatura romana*. Madrid: Gredos, 1971.

Black, Robert, *Humanism and Education in Medieval and Renaissance Italy*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.

Brill's Companion to Ovid, ed. Barbara Weiden Boyd. Leiden-Boston-Colònia: Brill, 2002.

Clark, James G., Frank T. Coulson i Kathyrin L. McKinley (eds.), *Ovid in the Middle Ages*. Cambridge: Cambridge University Press, 2011.

Curtius, Ernst Robert, *Literatura europea y edad media latina*. Mèxic: Fondo de Cultura Económica, 1955.

Riquer, Martí de, *Història de la literatura catalana. Part antiga*. Barcelona: Ariel, 1964, 3 vols.

Ruys, J. F., J. O. Ward i M. Heyworth (eds.), *The Classics in the Medieval and Renaissance Classroom. The role of Ancient Texts in the Arts Curriculum Revealed by Surviving Manuscripts and Early Printed Books*. Turnhout: Brepols, 2014.

Dissemination and translation of Ovid in the Crown of Aragon

Badia, Lola, "Per la presència d'Ovidi a l'Edat Mitjana catalana, amb notes sobre les traduccions de les *Heroides* i de les *Metamorfosis* al vulgar", dins el seu *Tradició i modernitat als segles XIV i XV. Estudis de cultura literària i lectures d'Ausiàs March*. València / Barcelona: IUFV /PAM, 1993, pp. 39-71.

Duran, Eulàlia, i Josep Solervicens (eds.): Francesc Alegre, endreça, pròleg i epíleg a la seva traducció de les *Metamorfosis (Transformacions)*, dins *Renaixement a la carta*. Barcelona / Vic: UB / Eumo, 1996, pp. 34-42.

Pujol, Josep (ed): Ovidi, *Heroides*. Traducció catalana medieval de Guillem Nicolau. Barcelona: Barcino, 2018.

Edicions of Ovid with modern Catalan translation

Amors, traducció de Jordi Parramon. Barcelona: Quaderns Crema, 2000; edició de Jordi Pérez Durà i Miquel Dolç. Barcelona: FBM, 1971.

Art amatòria, edició i traducció de J. Pérez Durà. Barcelona: FBM, 1977.

Art d'enamorar, trad. Jaume Juan Castelló, Martorell: Adesiara, 2011.

Heroides, introducció de Pere Fàbregas i traducció d'Esther Artigas, Martorell: Adesiara, 2021.

Les Metamorfosis, edició i traducció d'Adela Mª Trepat i Anna Mª de Saavedra, 3 vols. Barcelona: FBM, 1929-1932.

Remeis a l'amor, edició i traducció de M. Dolç. Barcelona: FBM, 1979.

Heroides, text revisat i traducció d'Adela M. Trepat i Anna M. de Saavedra. Barcelona: FBM, 1927.

Tristes, edició i traducció de Carme Boyé i Miquel Dolç, 2 vols. Barcelona: FBM, 1965-1966.

Pòntiques, edició i traducció de Carme Boyé, 2 vols. Barcelona: FBM, 1983-1985.

Part 2: Èpica i tragèdia a la literatura catalana moderna: la representació literària de la batalla de Lepant i de la mort de Lucrècia

[La tradició èpica]

Avalle-Arce, Juan Bautista de, *La épica colonial*, Pamplona, Universidad de Navarra, 2000.

Davis, Elizabeth B., *Myth and Identity in the Epic of Imperial Spain*, Columbia, University of Missouri, 2000.

Greene, Thomas M., *The Light in Troy: Imitation and Discovery in Renaissance Poetry*, New Haven, Yale University Press, 1982.

Javitch, Daniel, *Proclaiming a Classic: The Canonization of Orlando Furioso*, Princeton University Press, 1991.

Lara Garrido, José, *Los mejores plectros: teoría y práctica de la épica culta en el Siglo de Oro*, Analecta Malacitana, 1999.

Patterson, Anabel, "Tasso and Neoplatonism: The Growth of his Epic Theory", *Studies in the Renaissance*, 18 (1971), 105-133.

Pierce, Frank, *La poesía épica del siglo de oro*, Madrid, Editorial Gredos, 1961.

Quint, David, "Epic and Empire", *Comparative Literature*, 41, 1 (1989), 1-32.

Quint, D., "Political Allegory in the *Gerusalemme Liberata*", *Renaissance Quarterly*, 43, 1 (1990), 1-29.

Quint, D., *Epic and Empire: Politics and Generic Form from Virgil to Milton*, Princeton University Press, 1993.

Quint, D., *Virgil's Double Cross. Design and Meaning in the Aeneid*, Princeton University Press, 2018.

Rhu, Lawrence F., "From Aristotle to Allegory: Young Tasso's Evolving Vision of the *Gerusalemme Liberata*", *Italica*, 65, 2 (1988), 111-130.

Sellstrom, Donald, "La Mort de Pompée: Roman History and Tasso's Theory of Christian Epic", *PMLA*, 97, 5 (1982), 830-843.

Tanner, Marie, *The Last Descendants of Aeneas. The Hapsburgs and the Mythic Image of the Emperor*, Yale University Press, 1993.

Vega, M.J., & Vilà, L., eds., *La teoría de la épica en el siglo XVI (España, Francia, Italia y Portugal)*, Academia del Hispanismo, 2010.

Vilà, Lara, "La épica española del Renacimiento (1540-1605). Propuestas para una revisión", *Boletín de la Real Academia Española*, 83, 287 (2003), 137-150.

Vilà, L., "Fama y verdad en la épica quinientista española. El virgilianismo político y la tradición castellana del siglo XV", *Studia Aurea. Revista de Literatura Española y Teoría Literaria del Renacimiento y del Siglo de Oro*, 4 (2010), 1-35.

Vickers, Brian, "Epideictic and Epic in the Renaissance", *New Literary History*, 14, 3 (1983), 497-537.

Zatti, Sergio, *Il modo epico*, Bari, Laterza, 2000.

Zatti, S., Looney, D., & Hill, S., *The quest for epic: from Ariosto to Tasso*, University of Toronto Press, 2006.

[La literatura lepantina i els poemes de Lepant (1573) de Joan Pujol]

Anton, Karl-Heinz, *Joan Pujol. Obra poètica*, Barcelona, Edicions 62, 1970.

Blanco, Mercedes, "La batalla de Lepanto y la cuestión del poema heroico", *Calíope*, 19, 1 (2014), 23-53.

Duran, Eulàlia, "La historiografia catalana en el pas del Renaixement al Barroc: el poema èpic sobre Lepant de Joan Pujol", a C. Romero & R. Arqués, eds., *La cultura catalana tra l'Umanesimo e il Barocco. Atti del V Convegno dell'Associazione Italiana di Studi Catalani*, Pàdua, Programma, 1994, 271-280.

Esteve, C. & Moll, A. Ll., "Ficción épica y verdad histórica: el poema sobre Lepanto de Joan Pujol", *e-Spania*, 27 (2017).

Grootveld, Emma, "Trumpets of Lepanto: Italian narrative poetry (1571-1650) on the war of Cyprus", *Journal of Iberian and Latin American Studies*, 24, 1 (2018), 135-154.

Lemons, A., "Juan Latino's wordly poetics: Lepanto, Lucretius and literary tradition", *Calíope: Journal of the Society for Renaissance and Baroque Hispanic Society*, 21, 1 (2016), 57-88.

López de Toro, José, *Los poetas de Lepanto*, Madrid, Instituto Histórico de la Marina, 1950.

Miralles, Eulàlia, "Muses i Fama. Notes per a la lectura del *Lepant* de Joan Pujol", a E. Miralles & J. Malé, eds., *Formes modernes de l'èpica (del segle XVI al segle XX)*, Santa Coloma de Queralt, Obrador Edèndum, 11-38.

Miralles, E. & Valsalobre, P., "From Lluís Joan Vileta to Joan Pujol: Latin and Vernacular Poetry on the Battle of Lepanto in Catalonia", a B. Taylor i A. Coroleu, eds., *Humanism and Christian Letters in Early-Modern Iberia (1480-1630)*, Newcastle upon Tyne, Cambridge Scholars Publishing, 2010, 159-172.

Miralles, E. & Valsalobre, P., eds., *Joan Pujol. Els poemes de Lepant*, Barcelona, Editorial Barcino, 2019.

Valsalobre, Pep, "Lepanto en Cataluña: una contribución a la épica y a la poesía narrativa hispánicas del quinientos", *Hispanic Review*, 87, 2 (2019), 229-249.

Valsalobre, P., "La batalla de Lepant i Catalunya: aspectes religiosos, patriòtics i literaris", a X. Torres i Sans, ed., *Les altres guerres de religió. Catalunya, Espanya, Europa (segles XVI-XIX)*, Girona, Documenta Universitaria, 2012, 133-157.

Valsalobre, P., "Primordi dell'epica ispanica su Lepanto: nuove considerazioni", a G. Grilli, ed., *L'epica. Tra evocazione mítica e tragedia*, Roma, Aracne, 75-97.

Vellvehí, Jaume, "La batalla de Lepant en la poesia del segle XVI en relació amb La singular... de Joan Pujol", *VIII Sessió d'Estudis Mataronins*, 19 d'octubre de 1991, 43-56.

Vilà, L., "Actium y Lepanto en la épica española del XVI: La *Felicísima Victoria* de Jerónimo de Corte Real", *Salina*, 18 (2004), 75-90.

Vilà, Lara, "'Historia verdadera' y propaganda política: la *Felicísima Victoria* de Jerónimo de Corte Real y el modelo épico de Virgilio", *Res Publica Litterarum. Documentos de Trabajo del Grupo de Investigación Nomos*, 5 (2005).

Vilà, Lara, "'Las más ricas prendas de poesía que tiene España'. Cervantes y la épica sobre Lepanto", *Cervantes y su tiempo*, v. 1, D. Pérez Fernández, J. Matas Caballero, J.M. Balcells, eds., Universidad de León, 2008, 315-323.

Wright, E., Spence S. & Lemons, A., *The Battle of Lepanto*, Harvard University Press, I Tatti Renaissance Library, 2014.

[La tragèdia classicista i el mite de Lucrècia]

Barbolani, Cristina, "Tragedia como ficción de la historia a finales del siglo XVIII: el caso de Sofonisba", *Epos: Revista de Filología*, 14 (1998), 515-525.

Busquets, Loreto, "Lucrecia y Tarquino o el conflicto entre el fin y los medios", *Nueva Revista de Filología Hispánica*, 39, 2 (1991), 977-1004.

Carta, Ambra, "Paradigmi del tiranno da Torquato Tasso a Vittorio Alfieri", *Dionysus ex machina*, 10 (2019), 501-518.

De Armas, F., García Lorenzo, L. & García Santo-Tomás, E., coords., *Hacia la tragedia áurea. Lecturas para un nuevo milenio*, Madrid, Iberoamericana Editorial, 2008.

Fernández Cabezón, R., "La tragedia neoclásica española", a J. Farré, N. Bittoun-Debruyne, R. Fernández, eds., *El teatro en la España del siglo XVIII: homenaje a Josep Maria Valldaura Sala*, Edicions de la Universitat de Lleida, 2012, 95-110.

García-Bryce, A., "Politic Sacrifice in *Lucrecia y Tarquino*", *Renaissance Studies*, 32, 4 (2017), 565-582.

Hoxby, B., "What was tragedy? The world we have lost, 1550-1795", *Comparative Literature*, 64, 1 (2012), 1-32.

Landry, J.-P. & Morlin, I., *La littérature française du XVIIe siècle*, Paris, Armand Colin, 1993.

Larthomas, Pierre, *Le théâtre en France au XVIIIe siècle*, Paris, Presses Universitaires de France, 1980.

Novak, Maximilian E., "Drama, 1660-1740", a H.B. Nisbet & C. Rawson, eds., *The Cambridge History of Literary Criticism, v. IV, The Eighteenth Century*, Cambridge University Press, 2005, 167-183.

Osborne, John, "Drama, after 1740", a H.B. Nisbet & C. Rawson, eds., *The Cambridge History of Literary Criticism, v. IV, The Eighteenth Century*, Cambridge University Press, 2005, 184-209

Palumbo, Matteo, "'Forza del destin' et 'orribili passioni': la reécriture des mythes dans les tragédies de Vittorio Alfieri", *Cahiers d'études romanes*, 20 (2009), 173-191.

Tindemans, K., "The politics of the poetics: Aristotle and drama theory in 17th century France", *Foundations of science*, 13, 3-4 (2008), 325-336.

Vega, María José, ed., *Poética y Teatro. La teoría dramática del Renacimiento a la Postmodernidad*, Pontevedra, Mirabel Editorial, 2004.

Walthaus, Rina, "Dos tragedias de tema clásico de Francisco Rojas Zorrilla: *Progne y Filomena* y *Lucrecia y Tarquino*", a Ch. Strosetzki, ed., *Teatro español del Siglo de Oro: teoría y práctica*, Vervuert Iberoamericana, 1998, 370-381.

[*Lucrècia de Joan Ramis*]

Bagur, J., Salord, J. & Villeyra, A., eds., *Joan Ramis: un il·lustrat en la Menorca disputada*, Palma/Maó, Comunitat Autònoma de les Illes Balears, Conselleria de Cultura, Educació i Esports, Consell Insular de Menorca, Àrea de Cultura, Institut d'Educació Secundària Joan Ramis, 1996.

Busquets, Loreto, "Lucrècia de Joan Ramis i Ramis", a A. Manent & J. Veny, eds., *Miscel·lània d'homenatge a Enric Moreu-Rey*, v. 1, Barcelona, AILLC/Societat d'Onomàstica/Universitat de Barcelona/Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1988, 335-370.

Carbonell, Jordi, ed., *Joan Ramis i Ramis, Lucrècia*, Barcelona, Edicions 62, 1968.

Carbonell, J., ed., *Joan Ramis i Ramis, Lucrècia, a Joan Ramis/Baró de Maldà, Teatre i prosa*, Barcelona, Edicions 62/Oribis, 1984.

Carbonell, J., "La incorporació de Ramis a la historiografia literària catalana", a M. Paredes & J. Salord, eds., *Joan Ramis i Josep Quadrado: de la Il·lustració al Romanticisme*, Barcelona/Palma/Maó, Publicacions de l'Abadia de Montserrat/Universitat de les Illes Balears/Institut Menorquí d'Estudis, 1999, 65-82.

Fontanella, Francesc & Ramis i Ramis, Joan, *Teatre barroc i neoclàssic: Amor, firmesa i porfia, de Francesc Fontanella; Lucrècia i Rosaura o el més constant amor, de Joan Ramis i Ramis*, M.M. Giró, J. Carbonell, C. Arnau, G. Grilli, eds., Edicions 62, 1982.

Gomila, Jaume, ed., *Joan Ramis i Ramis, Lucrècia o Roma libre*, Barcelona, Proa, 2004.

López Vivancos, Xavier, *Joan Ramis i La nouvelle Héloïse de Rousseau. Una lectura rousseauiana de l'obra dramàtica de Joan Ramis*, Barcelona, Universitat Oberta de Catalunya, 2010-2011.

Marí, Sergi, ed., *Joan Ramis i Ramis, Lucrècia o Roma libre*, Barcelona, Institut del Teatre, 2017.

Marí, S. & González Parera, M., "Joan Ramis i Vicenç Albertí: el teatre del període menorquí de la literatura catalana en el seu context històric (1756-1859)", *Randa*, 72 (2014), 49-65.

Melchor, Vicent de, "Un clàssic menor de la literatura catalana: *Lucrècia o Roma lliure* (1769) de Joan Ramis i Ramis", a A. Rossich, A. Serrà & P. Valsalobre, eds., *El teatre català dels orígens al segle XVIII*, Kassel, Reichenberger, 2001, 399-401.

Melchor, Vicent de & Valsalobre, P., eds., *Joan Ramis i Ramis, Lucrècia*, Bellcaire d'Empordà, Edicions Vitel·la, 2019.

Otero-Vidal, Mercè, "Joan Ramis, entre Lucrècia i Brutus", *Revista de Menorca*, 84 (1996), 5-17.

Otero-Vidal, M., "Elogi a Lucrècia, elegia a Joana", a M. Paredes & J. Salord, eds., *Joan Ramis i Josep Quadrado: de la Il·lustració al Romanticisme*, Barcelona/Palma/Maó, Publicacions de l'Abadia de Montserrat/Universitat de les Illes Balears/Institut Menorquí d'Estudis, 1999, 107-111.

Paredes, Maria, "Les reminiscències dels clàssics llatins en l'obra literària de Joan Ramis i Ramis", a M. Paredes & J. Salord, eds., *Joan Ramis i Josep Quadrado: de la Il·lustració al Romanticisme*, Barcelona/Palma/Maó, Publicacions de l'Abadia de Montserrat/Universitat de les Illes Balears/Institut Menorquí d'Estudis, 1999, 113-157.

Paredes, M., "Matrona animi virilis. Notes sobre les fonts clàssiques de *Lucrècia* (1769) de Joan Ramis", *Estudis Romànics*, 23 (2001), 228-254.

Paredes, M., "Lucrècia i les altres Lucrècies", a J. Salord ed., *Vicenç Albertí i el teatre entre la Il·lustració i el Romanticisme*, 2 vols., Barcelona/Palma, Publicacions de l'Abadia de Montserrat/Edicions de la Universitat de les Illes Balears/Institut d'Estudis Baleàrics, 2012-2013, v. II, 30-78.

Paredes, M., "Joan Ramis", a J. Solervicens, dir., *Història de la literatura catalana. Edat Moderna. Renaixement, Barroc i Il·lustració*, v. IV, Barcelona, Encyclopædia Catalana/Ajuntament de Barcelona/Barcino, 2016, 520-547.

Paredes, M. & Salord, J., eds., *Joan Ramis i Josep Quadrado: de la Il·lustració al Romanticisme*, Barcelona/Palma/Maó, Publicacions de l'Abadia de Montserrat/Universitat de les Illes Balears/Institut Menorquí d'Estudis, 1999.

Pons, Antoni-Joan, "Caetera ex scriptis pete: notes sobre l'obra de Joan Ramis", *Randa*, 21 (1987), 109-129.

Pòrtulas, Jaume, "La *Lucrècia* de Joan Ramis: drama d'honor clàssic", a J. Vicente Bañuls, F. De Martino & C. Morenilla, eds., *El teatro greco-latino y su recepción en la tradición occidental*, Bari, Levante, 2005, 533-566.

Salord, Josefina, ed., *Vicenç Albertí i el teatre entre la Il·lustració i el Romanticisme*, 2 vols., Barcelona/Palma, Publicacions de l'Abadia de Montserrat/Edicions de la Universitat de les Illes Balears/Institut d'Estudis Baleàrics, 2012-2013.

Tietz, Manfred, "La figura de Lucrècia la romana vista por la Ilustración alemana y española", a F. Niewöhner et al., eds., *La Ilustración en España y Alemania*, Barcelona, Anthropos, 1989, 71-93.

Vila, Pep, "El teatre de l'època de la Il·lustració", a A. Rossich, A. Serrà & P. Valsalobre, eds., *El teatre català dels orígens al segle XVIII*, Kassel, Reichenberger, 2001, 81-102.

Villalonga, Anna Maria, "Teatre de l'època de la Il·lustració", a *Història de la literatura catalana. Edat Moderna. Renaixement, Barroc i Il·lustració*, v. IV, Barcelona, Enciclopèdia Catalana/Ajuntament de Barcelona/Barcino, 2016, 478-503.

Software

None